

PIKT / Prednáška 8 / 22.4.2013

Elektronický podpis v podmienkach SR

Dňa 15. marca 2002 bol Národnou radou SR prijatý zákon č. 215/2002 Z.z. o elektronickom podpise a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Zákon upravuje vzťahy vznikajúce v súvislosti s vyhotovovaním a používaním elektronického podpisu, práva a povinnosti fyzických a právnických osôb, hodnovernosť a ochranu el. dokumentov, ktorého sú podpísané el. podpisom. Vychádza zo Smernice Európskej únie č.119/93/EC z decembra 1999.

Náročný bezpečnostný úrad je ústredným orgánom štátnej správy, ktorý je výkonným orgánom.

Elektronický podpis je informácia pripojená alebo logicky spojená s elektronickým dokumentom, ktorá musí spĺňať:

- nemožno ju efektívne vyhotoviť bez znalosti súkromného kľúča a elektronického dokumentu,
- na základe znalosti tejto informácie a verejného kľúča patriaceho k súkromnému kľúču použitému pri jej vyhotovení možno overiť, že elektronický dokument, ku ktorému je pripojená alebo s ním inak logicky spojená, je zhodný s elektronickým dokumentom použitým na jej vyhotovenie.

ZÁKLADNÉ VLASTNOSTI

- **identifikácia autora,**
- **integrita,**
- **nepopierateľnosť autorstva,**
- **nemožnosť podpísať prázdny dokument.**

Identifikácia autora

Spôsob overenia a vyhotovenia elektronického podpisu a umožňuje spoľahlivo určiť, ktorá fyzická osoba elektronický podpis vyhotovila.

Integrita

Neporušenosť dokumentu alebo pozitívne overenie el. podpisu zaručuje, že dokument nebol po podpise (napr. počas prenosu) zmenený, upravovaný alebo poškodený.

Nepopierateľnosť autorstva

Jednoznačné priradenie autorstva dokumentu podpisovateľovi. Nemožnosť odprieť autorstvo dokumentu.

Elektronický dokument

Je dokument, ktorý je vyhotovovaný alebo použitý v počítači, napr. faktúra, zmluva, rôzne druhy podaní. Elektronickým podpisom môžeme podpísať všetky elektronické dokumenty.

Podpisovateľ vyhotoví elektronický podpis elektronického dokumentu tak, že na základe svojho súkromného kľúča a elektronického dokumentu vyhotoví **nový údaj**, ktorý spĺňa uvedené podmienky.

Súkromným kľúčom je tajná informácia, ktorá slúži na vyhotovenie elektronického podpisu elektronického dokumentu. Je to akoby kód, ktorým disponuje len **podpisovateľ**, teda fyzická osoba, ktorá je držiteľom súkromného kľúča a je schopná pomocou tohto kľúča vyhotoviť elektronický podpis elektronického dokumentu.

Verejný kľúč je informácia dostupná overovateľovi, ktorá slúži na **overenie** správnosti elektronického podpisu vyhotovenému pomocou súkromného kľúča patriaceho k danému verejnému kľúču.

Na to, aby bolo možné overiť správnosť podpisu, je potrebné mať **certifikát**. Je to elektronický dokument, ktorým vydavateľ certifikátu potvrdzuje, že v certifikáte uvedený verejný kľúč patrí osobe, ktorej je certifikát vydaný.

ZARUČENÝ ELEKTRONICKÝ PODPIS

Je vyhotovený pomocou súkromného kľúča, ktorý je určený na vyhotovovanie zaručeného elektronického podpisu. Možno ho vyhotoviť len s použitím bezpečného zariadenia na vyhotovovanie elektronického podpisu.

Spôsob jeho vyhotovovania umožňuje spoľahlivo určiť, ktorá fyzická osoba zaručený elektronický podpis vyhotovila. Na verejný kľúč patria k súkromnému kľúču použitému na vyhotovovanie zaručeného elektronického podpisu je vydaný kvalifikovaný certifikát.

Zaručený elektronický podpis je **platný**, ak elektronický dokument, ku ktorému je zaručený elektronický podpis pripojený alebo s ním inak logicky spojený, **je zhodný** s dokumentom použitým na jeho vyhotovenie, čo sa **overilo** použitím verejného kľúča.

V styku s orgánmi verejnej moci sa používa elektronický podpis alebo zaručený elektronický podpis. Ak sa v styku s orgánmi verejnej moci používa zaručený elektronický podpis, kvalifikovaný certifikát musí byť vydaný akreditovanou certifikačnou autoritou a musí obsahovať rodné číslo držiteľa certifikátu.

CERTIFIKAČNÁ AUTORITA

Certifikáty verejného kľúča vydáva **certifikačná autorita**. Ide o poskytovateľa certifikačných služieb, ktorý

- vydáva certifikáty,
- zrušuje ich platnosť,
- poskytuje zoznam zrušených certifikátov,
- potvrdzuje existenciu a platnosť certifikátov,
- vyhľadáva a poskytuje vydané certifikáty.

Certifikačná autorita môže požiadať NBÚ o **akreditáciu**, čo je vlastne potvrdením dôveryhodnosti a bezpečnosti inštitúcie.

Akreditovanou certifikačnou autoritou môže byť právnická osoba alebo fyzická osoba – podnikateľ, ktorá má vytvorené materiálne, priestorové, technické, personálne, organizačné a právne podmienky na poskytovanie **akreditovaných certifikačných služieb**.

Akreditovanou certifikačnou službou je najmä

- vydávanie kvalifikovaných certifikátov,
- zrušovanie platnosti kvalifikovaných certifikátov,
- poskytovanie zoznamu zrušených kvalifikovaných certifikátov,
- potvrdzovanie existencie a platnosti kvalifikovaných certifikátov,
- vyhľadávanie a poskytovanie vydaných kvalifikovaných certifikátov,
- **dlhodobé uchovávanie** elektronických dokumentov podpísaných zaručeným elektronickým podpisom a
- **vydávanie časových pečiatok.**

Certifikačná autorita **vydaním certifikátu** verejného kľúča potvrdzuje pravosť predloženého verejného kľúča a skutočnosť, že držiteľ certifikátu disponuje súkromným kľúčom, ku ktorému patrí predložený verejný kľúč.

ČASOVÁ PEČIATKA

Je ekvivalentom pečiatky na dokument – ako informácia pripojená alebo inak logicky spojená s elektronickým dokumentom, ktorá musí spĺňať tieto požiadavky:

- nemožno ju vyhotoviť bez znalosti súkromného kľúča určeného na tento účel a bez elektronického dokumentu,
- na základe znalosti verejného kľúča patriaceho k súkromnému kľúču použitému pri jej vyhotovení možno overiť, že elektronický dokument, ku ktorému je pripojená alebo s ním inak logicky spojená, je zhodný s elektronickým dokumentom použitým na jej vyhotovenie,
- vyhotovila ju akreditovaná certifikačná autorita použitím súkromného kľúča určeného na tento účel,
- možno ju vyhotoviť len použitím bezpečného zariadenia na vyhotovenie časovej pečiatky,
- na verejný kľúč patriaci k súkromnému kľúču použitému na jej vyhotovenie vydala akreditovaná certifikačná autorita certifikát,
- umožňuje jednoznačne identifikovať dátum a čas, kedy bola vyhotovená.

Na právne úkony, ktoré sú uskutočňované elektronickými prostriedkami, podpísané zaručeným elektronickým podpisom a opatrené časovou pečiatkou sa osvedčenie pravosti podpisu nevyžaduje.

Zaručený elektronický podpis umožňuje bezpečnú komunikáciu tak na úrovni verejnej:

- s obchodnými registrami,
- daňovým úradom,
- sociálnou a zdravotnou poisťovňou,
- colnou správou,
- so súdmi a so živnostenským úradom, či katastrom nehnuteľností,

ako aj na úrovni súkromnej. Jeho využívanie následne umožňuje nemalé úspory financií, práce a času a v neposlednom rade tiež nenáročnú a plnohodnotnú archiváciu dokumentov v elektronickej podobe.

Pre zaručený elektronický podpis zákon sa vyžaduje splnenie všetkých požiadaviek uvedených pre elektronický podpis a navyše musí spĺňať požiadavky podľa §4 zákona o elektronickom podpise:

- je vyhotovený pomocou súkromného kľúča, ktorý je určený na vyhotovenie ZEP,
- možno ho vyhotoviť len s použitím bezpečného zariadenia na vyhotovenie elektronického podpisu,
- spôsob jeho vyhotovovania umožňuje spoľahlivo určiť, ktorá fyzická osoba zaručený elektronický podpis vyhotovila,
- na verejný kľúč, patriaci k súkromnému kľúču použitému na vyhotovenie ZEP, je vydaný kvalifikovaný certifikát.

Zaručený elektronický podpis (ZEP), ktorý slúži na podpisovanie elektronických dokumentov, sa úspešne začína presadzovať už aj na Slovensku, pričom významným krokom v ostatnom čase bola novela Občianskeho súdneho poriadku, ktorá umožňuje elektronické podávanie žalôb a iných súdnych podaní podpísaných zaručeným elektronickým podpisom.

Takéto podanie nie je potrebné dopĺňať papierovou formou. Súdny majú zriadenú elektronickú podateľňu, ktorá vygeneruje potvrdenku, podpísanú zaručeným elektronickým podpisom, súdu s časom prijatia podania a elektronicky odošle odosielateľovi.

Môžete požiadať o:

- vydanie osobného certifikátu (EP),
- vydanie certifikátu pre právnickú osobu (EP),
- vydanie certifikátu pre server,
- vydanie kvalifikovaného certifikátu (ZEP),
- dodanie bezpečného zariadenia na uloženie kvalifikovaného certifikátu.

VYUŽITIE

Elektronický podpis a s ním súvisiaci komerčný certifikát sa v dnešnej dobe využíva najmä pri:

- podpisovaní e-mailových správ – v rámci spoločnosti, ale aj správ smerujúcich von z organizácie, prostredníctvom ich šifrovania,
- bezpečnom prihlasovaní sa do systému,
- zasielanie výplatných pásovk elektronicky,
- zasielanie elektronických faktúr,
- v súvislosti s daňovým riaditeľstvom, katastrom nehnuteľností (1 rovnopis dostanete vy a 1 musí zostať na katastri), obchodným registrom, súdmi, Najvyšším kontrolným úradom SR, Národnou radou SR, Slovenskou obchodnou inšpekciou, Všeobecnou zdravotnou poisťovňou a.s., Národnou agentúrou pre sieťové a elektronické služby.

Výhody - nižšie náklady na poštovné a aj samotné konanie

Certifikát verejného kľúča je elektronický dokument, ktorým vydavateľ certifikátu potvrdzuje, že v certifikáte uvedený verejný kľúč patrí osobe, ktorej je certifikát vydaný.

§40 ZÁKONA Č. 40/1964 ZB.

Písomná forma je zachovaná, ak je právny úkon urobený telegraficky, d'alekopisom alebo elektronickými prostriedkami, ktoré umožňujú zachytenie obsahu právneho úkonu a určenie osoby, ktorá právny úkon urobila.

Písomná forma je zachovaná vždy, ak právny úkon urobený elektronickými prostriedkami je podpísaný zaručeným elektronickým podpisom.

Perspektívy: zdravotníctvo, školstvo, archívniectvo.